

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudcem JUDr. Jiřím Derflem ve věci

žalobce: nezletilý O. D. F., narozený dne X
zastoupen matkou P. P. jakožto zákonnou zástupkyní
oba bytem X

proti

žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 376/1, 128 01 Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 5. 2024, č. j. MPSV-2024/124282-916,

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladu řízení.

Odůvodnění:

- Žalobce se včasnou žalobou domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 5. 2024, č. j. MPSV-2024/124282-916, jímž bylo změněno rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Ústí nad Labem ze dne 21. 11. 2023, č. j. 99975/2023/TEP (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“). Prvostupňovým rozhodnutím nebyl žalobci přiznán příspěvek na péči. Napadeným rozhodnutím bylo prvostupňové rozhodnutí změněno tak, že dle § 7, § 8, § 9, § 11 a § 13 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o sociálních službách“) byl žalobci od září 2023 přiznán příspěvek na péči ve výši 3 300 Kč měsíčně (I. stupeň závislosti – lehká závislost – pro osoby do 18 let věku).

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

Žaloba

2. Žalobce v žalobě namítal, že nebyl přizván na jednání posudkové komise, a proto si posudková komise nemohla učinit odpovídající představu o jeho zdravotním postižení.
3. Za nezvládnuté byly žalobci uznány tři základní životní potřeby – mobilita, péče o zdraví a osobní aktivity. Dle žalobce posudková komise nezohlednila, že i na svůj velmi nízký věk vyžaduje žalobce v důsledku svého zdravotního postižení mimořádnou každodenní péči jiné fyzické osoby i v dalších základních životních potřebách. Žalobce podotkl, že mimořádná péče, která je mu poskytována svým rozsahem, intenzitou a náročností podstatně přesahuje péči poskytovanou zdravé osobě téhož věku, k čemuž poukázal na přílohu k instrukci NM 7 č. 15/2016 (Ministerstvo práce a sociálních věcí – Instrukce náměstkyně pro řízení sekce sociálně pojistných systémů č. 15/2016 účinná od 1. 9. 2016), v níž je rozepsán psychomotorický vývoj dítěte podle věku (dále jen „instrukce č. 15/2016“).
4. K základní životní potřebě komunikace uvedl, že nemluví, neumí ani několik slov a nesplní pokyn, a to v souvislosti s těžce se opožďujícím vývojem v důsledku dětské mozkové obrny a velice pravděpodobného těžkého mentálního postižení.
5. Ke stravování sdělil, že nezvládá jíst lžičkou, pít z hrníčku, příliš nebryndat a říct si o jídlo. Žalobce v tomto směru nesouhlasil s tvrzením posudkové komise, že děti ve věku 1 až 2 let nezvládají samostatně jíst a jsou krmeny. Při podání žaloby byly žalobci 2 roky a 6 měsíců a stále nezvládal úkony stravování, které by měly zvládat děti stejného věku.
6. Podle žalobce nesplňuje podkladový posudek požadavky úplnosti, objektivnosti a přesvědčivosti a posudková komise nedostatečně zhodnotila schopnosti žalobce zvládat základní životní potřeby.
7. Žalobce konstatoval, že nezvládá i následující základní životní potřeby. Mobilita – nezvládá vstávání a usedání, stoj, zaujímat a měnit polohy, pohybovat se chůzí. Orientace – žalobce má nepřiměřené duševní kompetence. Komunikace – žalobce se nevyjadřuje řečí a nedorozumí se s jinými osobami v rozsahu běžné slovní zásoby odpovídající jeho věku. Stravování – žalobce se nezvládá najíst a napít a nezvládá se stravovat v obvyklém denním režimu. Tělesná hygiena – nezvládá si umýt ruce. Péče o zdraví – žalobce nezvládá provádět preventivní, léčebné, léčebně rehabilitační a ošetrovatelské postupy a používat k tomu potřebné léky a pomůcky. Osobní aktivity – má potíže s vykonáváním aktivit obvyklých jeho věku a prostředí.
8. Žalobce navrhl, aby byl v řízení před soudem přezkoumán jeho zdravotní stav posudkovou komisí či znalcem.

Vyjádření žalovaného k žalobě

9. Žalovaný v písemném vyjádření k žalobě navrhl její zamítnutí pro nedůvodnost. Žalovaný zrekapituloval průběh správního řízení a uvedl, že napadené rozhodnutí bylo založeno na závěrech posudku posudkové komise, který považoval za stěžejní, úplný a odborný důkazní prostředek, neboť posudková komise zasedala v řádném složení a jejím členem byl lékař se specializací v oboru dětské neurologie. Uvedl, že základní životní potřeby komunikace a stravování zvládá žalobce v rámci širší normy jako dítě stejného věku bez zdravotního postižení. Podotkl, že při posuzování zdravotního stavu v rámci řízení o příspěvku na péči není prioritní samotná diagnóza posuzovaného, ale objektivní funkční dopady onemocnění na schopnost zvládat základní životní potřeby. V případě nezletilého žalobce bylo nutné

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

posuzovat nezvládání základních životních potřeb s ohledem na § 10 zákona o sociálních službách, tedy při hodnocení potřeby mimořádné péče porovnávat rozsah, intenzitu a náročnost péče, kterou je třeba věnovat posuzovanému se zdravotním postižením, s péčí, kterou je třeba věnovat zdravému téhož věku.

Jednání soudu

10. Při jednání soudu konaném dne 17. 2. 2025 matka žalobce jakožto jeho zákonná zástupkyně odkázala na podanou žalobu a zdůraznila, že žalobce samostatně nezvládá podstatně více životních potřeb než ty tři zjištěné žalovaným.
11. Žalovaný se soudního jednání nezúčastnil, přičemž poslal omluvu se sdělením, že souhlasí, aby bylo jednáno v jeho nepřítomnosti.
12. Soud dle § 52 odst. 1 s. ř. s. rozhodl o neprovedení důkazů uplatněných v žalobě, a to obsahem správního spisu, napadeným rozhodnutím, posudkem znalce ustanoveného soudem, výsledkem účastníků, Propouštěcí zprávou Dětské kliniky Masarykovy nemocnice v Ústí nad Labem ze dne 29. 2. 2024 a Ambulantní zprávou Genetické ambulance ze dne 30. 4. 2024, a to pro nadbytečnost, k čemuž v podrobnostech odkazuje na bod 48 odůvodnění tohoto rozsudku.

Posouzení věci soudem

13. Napadené rozhodnutí žalovaného soud přezkoumal v řízení podle části třetí hlavy druhé prvního dílu zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), který vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 větě druhé a třetí a v § 75 odst. 2 věte první s. ř. s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost rozhodnutí správního orgánu pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení napadeného rozhodnutí ve smyslu § 72 odst. 1 s. ř. s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že rozhodnutí správního orgánu nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení, a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních bodů musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu, nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.
14. Smyslem zákona o sociálních službách je úprava podmínek poskytování pomoci a podpory fyzickým osobám v nepříznivé sociální situaci prostřednictvím sociálních služeb a příspěvku na péči. Příspěvek na péči, který je předmětem řízení v dané věci, se podle § 7 téhož zákona poskytuje osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby. Tímto příspěvkem se stát podílí na zajištění sociálních služeb nebo jiných forem pomoci podle tohoto zákona při zvládání základních životních potřeb osob. Náklady na příspěvek se hradí ze státního rozpočtu. Nárok na něj má osoba, která splňuje předpoklady uvedené v § 4 odst. 1 téhož zákona (mezi účastníky není sporu o tom, že podmínky zde uvedené žalobce splňuje), která z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje pomoc jiné fyzické osoby při zvládání základních životních potřeb v rozsahu stanoveném stupněm závislosti podle § 8 uvedeného zákona, pokud jí tuto pomoc poskytuje osoba blízká nebo asistent sociální péče nebo poskytovatel sociálních služeb, který je zapsán v registru poskytovatelů sociálních služeb nebo dětský domov, anebo speciální lůžkové zdravotnické zařízení hospicového typu; nárok na příspěvek má tato osoba i po dobu, po kterou je jí podle zvláštního právního předpisu poskytována zdravotní péče v průběhu hospitalizace. O příspěvku rozhoduje krajská pobočka Úřadu práce. Podle § 8 odst. 1 uvedeného zákona osoba (do 18 let věku), která vyžaduje každodenní mimořádnou péči jiné fyzické osoby, se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve a) stupni I (lehká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat tři základní životní potřeby, b) stupni II (středně těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

není schopna zvládat čtyři nebo pět základních životních potřeb, c) stupni III (těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat šest nebo sedm základních životních potřeb, d) stupni IV (úplná závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat osm nebo devět základních životních potřeb. Dle § 9 uvedeného zákona se při posuzování stupně závislosti hodnotí schopnost zvládat tyto základní životní potřeby: mobilita, orientace, komunikace, stravování, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, výkon fyziologické potřeby, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost. U osob do 18 let věku se nehodnotí základní životní potřeba péče o domácnost. Při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby se hodnotí funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat základní životní potřeby; přitom se nepřihlíží k pomoci, dohledu nebo péči, která nevyplyvá z funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Pro uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu. Funkční schopnosti se hodnotí s využíváním zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využíváním běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení v domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku. Bližší vymezení schopností zvládat základní životní potřeby a způsob jejich hodnocení stanoví prováděcí právní předpis (§ 9 odst. 4, 5 a 6 téhož zákona).

15. Dle § 10 zákona o sociálních službách platí, že u osoby do 18 let věku se při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby podle § 9 odst. 1 a při hodnocení potřeby mimořádné péče porovnává rozsah, intenzita a náročnost péče, kterou je třeba věnovat posuzované osobě se zdravotním postižením, s péčí, kterou je třeba věnovat zdravé fyzické osobě téhož věku. Při stanovení stupně závislosti u osoby do 18 let věku se nepřihlíží k potřebě péče, která vyplývá z věku osoby a tomu odpovídajícímu stupni biopsychosociálního vývoje. Mimořádnou péčí se rozumí péče, která svým rozsahem, intenzitou nebo náročností podstatně přesahuje péči poskytovanou osobě téhož věku.
16. V § 1 odst. 4 vyhlášky č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška“) je uvedeno, že za neschopnost zvládnutí základní životní potřeby se považuje stav, kdy porucha funkčních schopností dosahuje úrovně úplné poruchy nebo poruchy těžké, kdy i přes využívání zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využívání běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku nelze zvládnout životní potřebu v přijatelném standardu. Za neschopnost zvládnutí základní životní potřeby se považuje rovněž stav, kdy režim nařízený odborným lékařem poskytujícím specializované zdravotnické služby neumožňuje provádění základní životní potřeby v přijatelném standardu. Přijatelným standardem se rozumí zvládnutí základní životní potřeby v kvalitě a způsobem, který je běžný a obvyklý, a který umožňuje, aby tato potřeba byla zvládnuta bez každodenní pomoci jiné osoby.
17. Bližší vymezení schopností zvládat základní životní potřeby a způsob jejich hodnocení stanoví vyhláška. Dle § 2 odst. 1 uvedené vyhlášky se při hodnocení schopnosti osoby zvládat základní životní potřeby posuzuje, zda z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je rozsah duševních, mentálních, tělesných a smyslových funkčních schopností dostatečný k pravidelnému zvládnutí základní životní potřeby a zda je fyzická osoba schopna

rozpoznat, provést a zkontrolovat správnost zvládnutí základní životní potřeby. Přitom se přihlíží k tomu, zda dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav trvale ovlivňuje funkční schopnosti, k výsledku rehabilitace a k adaptaci na zdravotní postižení. Dle § 2a uvedené vyhlášky, pokud osoba není schopna z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu zvládat alespoň jednu z aktivit, která je pro schopnost zvládat základní životní potřebu vymezena v příloze č. 1 k této vyhlášce, není schopna základní životní potřebu zvládat, a to bez ohledu na příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.

18. V příloze č. 1 vyhlášky jsou vymezeny schopnosti zvládat základní životní potřeby.
19. Za schopnost zvládat základní životní potřebu „**mobilita**“ se považuje stav, kdy osoba je schopna zvládat vstávání a usedání, stoj, zaujímat polohy, pohybovat se chůzí krok za krokem, popřípadě i s přerušováním zastávkami, v bytě a běžném terénu v dosahu alespoň 200 m, a to i po nerovném povrchu, otevírat a zavírat dveře, chůzí po schodech v rozsahu jednoho patra směrem nahoru i dolů, nastupovat a vystupovat z dopravních prostředků včetně bariérových, a používat je.
20. Za schopnost zvládat základní životní potřebu „**orientace**“ se považuje stav, kdy osoba je schopna poznávat a rozeznávat zrakem a sluchem, mít přiměřené duševní kompetence, orientovat se časem, místem, orientovat se v přirozeném sociálním prostředí a v obvyklých situacích a přiměřeně v nich reagovat.
21. Za schopnost zvládat základní životní potřebu „**komunikace**“ se považuje stav, kdy osoba je schopna vyjadřovat se srozumitelně mluvenou řečí a dorozumět se jejím prostřednictvím s jinými osobami v rozsahu běžné slovní zásoby odpovídající věku a sociálnímu postavení, chápat obsah přijímaných a sdělovaných zpráv, vytvářet rukou psanou krátkou zprávu, porozumět všeobecně používaným základním obrazovým symbolům nebo zvukovým signálům, používat běžné komunikační prostředky.
22. Za schopnost zvládat základní životní potřebu „**stravování**“ se považuje stav, kdy osoba je schopna vybrat si ke konzumaci hotový nápoj a potraviny, nalít nápoj, stravu rozdělit na menší kousky a naservírovat ji, dodržovat stanovený dietní režim, konzumovat stravu v obvyklém denním režimu, přemístit nápoj a stravu na místo konzumace.
23. Za schopnost zvládat základní životní potřebu „**oblékání a obouvání**“ se považuje stav, kdy osoba je schopna vybrat si oblečení a obutí přiměřené okolnostem, rozeznat rub a líc oblečení a správně je vrstvit, oblékat se a obouvat se, svlékat se a zouvat se, manipulovat s oblečením v souvislosti s denním režimem.
24. Za schopnost zvládat základní životní potřebu „**tělesná hygiena**“ se považuje stav, kdy osoba je schopna použít hygienické zařízení, dodržovat tělesnou hygienu, mýt si a osušovat si jednotlivé části těla, provádět celkovou hygienu, česat se, provádět ústní hygienu, holit se.
25. Za schopnost zvládat základní životní potřebu „**výkon fyziologické potřeby**“ se považuje stav, kdy osoba je schopna včas používat WC, zaujmout vhodnou polohu, vyprázdnit se, provést očistu, používat hygienické pomůcky.
26. Za schopnost zvládat základní životní potřebu „**péče o zdraví**“ se považuje stav, kdy osoba je schopna dodržovat stanovený léčebný režim, provádět stanovené preventivní, léčebné a léčebně rehabilitační a ošetrovatelské postupy a opatření a používat k tomu potřebné léky nebo pomůcky, rozpoznat zdravotní problém a v případě potřeby vyhledat nebo přivolat pomoc.

27. Za schopnost zvládat základní životní potřebu „**osobní aktivity**“ se považuje stav, kdy osoba je schopna navazovat kontakty a vztahy s jinými osobami, plánovat a uspořádat osobní aktivity, styku se společenským prostředím, stanovit si a dodržet denní program, vykonávat aktivity obvyklé věku a prostředí jako např. vzdělávání, zaměstnání, volnočasové aktivity, vyřizovat své záležitosti.
28. Za schopnost zvládat základní životní potřebu „**péče o domácnost**“ se považuje stav, kdy osoba je schopna nakládat s penězi v rámci osobních příjmů a domácnosti, manipulovat s předměty denní potřeby, obstarat si běžný nákup, ovládat běžné domácí spotřebiče, uvařit si jednoduché teplé jídlo a nápoj, vykonávat běžné domácí práce, nakládat s prádlem, mýt nádobí, obsluhovat topení a udržovat pořádek.
29. Z obsahu správního spisu soud zjistil, že žalobce požádal o příspěvek na péči žádostí ze dne 6. 9. 2023. Dne 13. 9. 2023 bylo provedeno sociální šetření pro účely řízení o příspěvku na péči. V rámci tohoto sociálního šetření bylo zjištěno k jednotlivým základním životním potřebám následující. Mobilita – žalobce nezvládá sedět sám, má potíže s oporou zad. Nezvládá sedět ani na nočníku, neleze, nestaví se na nohy. Váží sudy a ručičkami se zapře. Je v péči neuroložky. Do ruky uchopí lehkou hračku, ale hned ji upustí. Pravidelně rehabilituje a cvičí, doporučena ergoterapie. Orientace – osoby blízké žalobce rozlišuje, usměje se. Celkově se spíše směje, málo pláče. Za zvuky se otáčí, reaguje na světlo i obrazy. Očima sleduje, trpí strabismem. Komunikace – žalobce pouze žvatlá, neřekne ani máma či táta. Nevytvoří slovo, nedá najevo přání, o nic si neřekne ani neukáže. Stravování – žalobce jí pouze kašovitou stravu, mléčné kaše a příkrmy. V jídle vybíravý není, ale nezvládá potravu rozkousat, začne se dusit. Matka jej krmí i napájí. Neudrží láhev a nejí ani rukama. O jídlo a o pití si sám neřekne, neukáže, že má hlad nebo žízeň. Žádnou dietu ani alergii nemá. Oblékání a obouvání – vzhledem k věku žalobce jej obléká matka. Tělesná hygiena – vzhledem k věku žalobce jej koupe matka. Výkon fyziologické potřeby – žalobce nosí pleny, neukáže si a neřekne si. Výměnu plen provádí matka. Na nočníku se neudrží. Péče o zdraví – Žalobce musí pravidelně rehabilitovat a bude absolvovat i ergoterapii. Užívá sprej do nosu a až žalobce dosáhne věku dvou let, budou mu odstraněny nosní mandle, neboť se mu špatně dýchá. Musí každý den cvičit.
30. Dne 2. 11. 2023 byl vypracován posudek o zdravotním stavu žalobce posudkovým lékařem. Posudkový lékař konstatoval, že žalobce nezvládá dvě základní životní potřeby – mobilita a osobní aktivity. Na základě uvedeného posudku bylo vydáno prvostupňové rozhodnutí, jímž nebyl žalobci přiznán příspěvek na péči. Proti prvostupňovému rozhodnutí podal žalobce včasné odvolání. Žalovaný následně v odvolacím řízení nechal Posudkovou komisi Ministerstva práce a sociálních věcí v Ústí nad Labem (dále jen „posudková komise“) zpracovat posudek o zdravotním stavu žalobce ze dne 25. 4. 2024, z něhož vyplynulo, že žalobce nezvládá tři základní životní potřeby – mobilita, péče o zdraví a osobní aktivity. Žalovaný následně na základě posudku posudkové komise vydal napadené rozhodnutí, jímž změnil prvostupňové rozhodnutí tak, že byl žalobci od září 2023 přiznán příspěvek na péči ve výši 3 300 Kč měsíčně (I. stupeň závislosti – lehká závislost – pro osoby do 18 let věku).
31. Nejprve se soud zabýval námitkou, že posudek posudkové komise v odvolacím řízení byl vypracován v nepřítomnosti žalobce. Žalobci lze přisvědčit v tom, že ve správním řízení byl jeho zdravotní stav hodnocen posudkovým lékařem a posudkovou komisí, aniž by jej osobně vyšetřili. Podle judikatury Nejvyššího správního soudu však platí, že „*úkolem posudkových komisí MPSV je pouze hodnotit zdravotní stav žadatelů podle kritérií stanovených právními předpisy, nikoliv provádět primární klinická zjištění. To je úkolem ošetřujícího lékaře stěžovatele*“.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

a lékařů odborných, u nichž se léčí. Ti se pak podílejí na kompletizaci zdravotní dokumentace. Přítomnost stěžovatele na jednání posudkové komise by tak byla nezbytná pouze v případě, pokud by zdravotní dokumentace o jeho zdravotním stavu byla neúplná, některé nálezy nejednoznačné či dokonce rozporné, případně pokud by bylo třeba došetřit některé skutečnosti v rámci vyšetření za hospitalizace a komise k tomu od něj potřebovala podrobnější informace (...) Výše uvedenému pak odpovídá skutečnost, že žádné ustanovení zákona povinnou přítomnost posuzovaného na jednání posudkové komise ani nepředepisuje“ (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 5. 2013, č. j. 3 Ads 91/2012-19). Obdobně je pak podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 5. 2015, č. j. 3 Ads 214/2014-25, týkajícího se nároku na příspěvek na péči, vždy na zvažení konkrétních okolností případu, zda může být objektivizace zjištění zdravotního stavu posuzovaného provedena i bez toho, aby byl posuzovaný osobně přešetřen komisí. Osobní vyšetření má přitom zvláštní význam tehdy, existují-li rozpory mezi posudkovým hodnocením a podkladovými materiály. V projednávané věci posudkoví lékaři, kteří posuzovali zdravotní stav žalobce ve správním řízení, neshledali důvody k osobnímu vyšetření žalobce, neboť z jejich pohledu neexistovaly rozpory mezi posudkovým hodnocením a podkladovými materiály. V tomto ohledu tedy nebylo správní řízení stíženo žádnou vadou. Soud proto vyhodnotil námitku žalobce jako nedůvodnou.

32. Žalobce namítal, že podkladový posudek ze dne 25. 4. 2024 nesplňuje požadavky úplnosti, objektivnosti a přesvědčivosti a posudková komise nedostatečně zhodnotila schopnosti žalobce zvládat základní životní potřeby. K této námitce soud uvádí, že k námitkám vztahujícím se k jednotlivým základním životním potřebám se soud vyjádří níže. Posudek ze dne 25. 4. 2024 soud hodnotí jako stěžejní, úplný, přesvědčivý a objektivní podklad o skutkových zjištěních v posuzované věci, v němž byly uvedeny konkrétní důvody, proč byly či nebyly základní životní potřeby uznány za zvládnuté. Soud shledal závěry stran základních životních potřeb, které žalovaný citoval v napadeném rozhodnutí na str. 6 a 7, za přesvědčivé, bezrozporné a úplné, a proto uvedené žalobní námitce nepřisvědčil.
33. Následně se soud zabýval skupinou spolu souvisejících námitek, kdy žalobce nesouhlasil s tím, že základní životní potřeby mobilita, orientace, komunikace, stravování, tělesná hygiena, péče o zdraví a osobní aktivity byly posouzeny jako zvládnuté.
34. Soud předesílá, že napadené rozhodnutí bylo vydáno, když byly žalobci 2 roky a 4 měsíce, přičemž sociální šetření bylo provedeno, když byl žalobci 1 rok a 8 měsíců. Správní řízení tedy bylo vedeno v období neustálého překotného vývoje žalobce (dítěte), kdy se u dětí projevují rozdíly v rychlosti vývoje, a to i v řádu měsíců. Tudíž v posuzované věci nelze striktně aplikovat přílohu instrukce č. 15/2016 stran psychomotorického vývoje dítěte s tím, že posun ve vývoji psychomotorických vlastností dítěte nastane právě v den dosažení určitého věku dítěte dle uvedené přílohy. Údaje uvedené v příloze instrukce č. 15/2016 je tudíž nutné aplikovat s jistou mírou obezřetnosti.
35. Napadeným rozhodnutím potažmo podkladovým posudkem posudkové komise ze dne 25. 4. 2024 byly žalobci za nezvládnuté uznány tři základní životní potřeby – mobilita, péče o zdraví a osobní aktivity. Soud se proto pro nadbytečnost nezabýval námitkami, které směřovaly do těchto základních životních potřeb.
36. Žalobce namítal, že mu měla být uznána jako nezvládnutá základní životní potřeba orientace, neboť žalobce má nepřiměřené duševní kompetence. K tomuto soud uvádí, že ze sociálního šetření vyplynulo, že osoby blízké žalobce rozlišuje, usměje se. Celkově se spíše směje, málo pláče. Za zvuky se otáčí, reaguje na světlo i obrazy. Očima sleduje, trpí

strabizmem. V posudku ze dne 25. 4. 2024 posudková komise k orientaci uvedla, že uvedenou základní životní potřebu neuznává za nezvládnutou, neboť nezletilý žalobce i přes své onemocnění (dětská mozková obrna) je schopen rozeznávat zrakem a sluchem (reaguje na světlo a zvuky, sleduje očima), pozná osoby blízké a cizí. Uvedenou základní životní potřebu tedy žalobce zvládá v rámci širší normy jako dítě stejného věku bez zdravotního postižení.

37. Soud s ohledem na § 10 zákona o sociálních službách konstatuje, že ze sociálního šetření ani z posudku posudkové komise nevyplývá, že by péče o nezletilého žalobce s ohledem na jeho základní životní potřebu orientace svým rozsahem, intenzitou a náročností podstatně přesahovala péči, kterou je třeba věnovat zdravým fyzickým osobám téhož věku. Ostatně ani žalobce v žalobě neuvedl, jaká konkrétní mimořádná péče mu musí být poskytována s ohledem na jím tvrzenou nezvládanou základní životní potřebu orientace. Pouze konstatoval, že má nepřiměřené duševní kompetence. Soud nezpochybňuje závažnost onemocnění, kterým žalobce trpí, avšak pro přiznání určitého stupně příspěvku na péči (uznání zvládání či nezvládání základní životní potřeby) je rozhodující funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat základní životní potřebu a z toho vyplývající mimořádnost poskytované péče, nikoliv diagnóza samotná. Soud proto uvedené námitce nepřisvědčil.
38. Dále žalobce namítal, že mu měla být za nezvládnutou uznána základní životní potřeba komunikace. K této základní životní potřebě sdělil, že nemluví, neumí ani několik slov, nedorozumí se s jinými osobami v rozsahu běžné slovní zásoby odpovídající jeho věku a nesplní pokyn, a to v souvislosti s těžce se opožďujícím vývojem v důsledku dětské mozkové obrny a velice pravděpodobného těžkého mentálního postižení. Ze sociálního šetření vyplynulo, že žalobce pouze žvatlá, neřekne ani máma či táta. Nevytvoří slovo, nedá najevo přání, o nic si neřekne ani neukáže. V posudku posudková komise uvedla, že uvedenou základní životní potřebu neuznává za nezvládnutou, neboť nezletilý žalobce i přes své onemocnění (dětská mozková obrna) je schopen projevovat náklonnost, bezvýznamně žvatlá (dle neurologického nálezu ze srpna roku 2023 zvládá 2 až 3 slova s významem). Uvedenou základní životní potřebu tedy žalobce zvládá v rámci širší normy jako dítě stejného věku bez zdravotního postižení.
39. Soud s ohledem na § 10 zákona o sociálních službách konstatuje, že ze sociálního šetření ani z posudku posudkové komise nevyplývá, že by péče o nezletilého žalobce s ohledem na jeho základní životní potřebu komunikace svým rozsahem, intenzitou a náročností podstatně přesahovala péči, kterou je třeba věnovat zdravým fyzickým osobám téhož věku. Ostatně ani žalobce v žalobě neuvedl, jaká konkrétní mimořádná péče mu musí být poskytována s ohledem na jím tvrzenou nezvládanou základní životní potřebu komunikace. Soud neshledal za neodůvodněný závěr posudkové komise, že žalobce základní životní potřebu komunikace zvládá, neboť žalobce dle zmíněného neurologického nálezu používal několik slov s významem a byl schopen projevovat náklonnost. Soud nezpochybňuje závažnost onemocnění, kterým žalobce trpí, avšak pro přiznání určitého stupně příspěvku na péči (uznání zvládání či nezvládání základní životní potřeby) je rozhodující funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat základní životní potřebu a z toho vyplývající mimořádnost poskytované péče, nikoliv diagnóza samotná. Soud proto uvedené námitce nepřisvědčil.
40. Žalobce namítal, že mu měla být za nezvládnutou uznána základní životní potřeba stravování. K této základní životní potřebě sdělil, že nezvládá jíst lžičkou, pít z hrníčku,

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

příliš nebryndat a říct si o jídlo. Žalobce v tomto směru nesouhlasil s tvrzením posudkové komise, že děti ve věku 1 až 2 let nezvládají samostatně jíst a jsou krmeny. Při podání žaloby byly žalobci 2 roky a 6 měsíců a stále nezvládal úkony stravování, které by měly zvládat děti stejného věku. Ze sociálního šetření vyplynulo, že žalobce jí pouze kašovitou stravu, mléčné kaše a příkrmy. V jídle vybíravý není, ale nezvládá potravu rozkousat, začne se dusit. Matka jej krmí i napájí. Neudrží láhev a nejí ani rukama. O jídlo a o pití si sám neřekne, neukáže, že má hlad nebo žízeň. Žádnou dietu ani alergii nemá. V posudku posudková komise uvedla, že uvedenou základní životní potřebu neuznává za nezvládnutou, neboť nezletilý žalobce i přes své onemocnění (dětská mozková obrna) je schopen přijímat pouze tekutou stravu a nemá stanovenou speciální dietu. Uvedenou základní životní potřebu tedy žalobce zvládá v rámci širší normy jako dítě stejného věku bez zdravotního postižení. Posudková komise dále uvedla, že v sociálním šetření a v odvolání bylo uvedeno, že žalobce krmí matka, žalobce neudrží lahev, neřekne si o jídlo. Podle posudkové komise se z posudkového hlediska nejedná o mimořádnou péči (nejedná se o péči, která svým rozsahem, frekvencí a intenzitou podstatně přesahuje péči poskytovanou zdravé osobě téhož věku). Dle neurologického nálezu ze srpna 2023 a psychologického nálezu z února 2024 žalobce uchopí věci pravou rukou a strká je do pusy. Podle posudkové komise žádné dítě ve věku 1 až 2 let není schopno jíst samostatně, v tomto věku jsou děti krmeny.

41. Soud uvádí, že i v žalobcem zmiňované příloze k instrukci č. 15/2016, v níž je rozepsán psychomotorický vývoj dítěte podle věku, je uvedeno, že dítě ve věku od 1 do 2 let zvládá základní životní potřebu stravování, pokud se pokouší o samostatné jídlo lžičkou a nezvládá ji, pokud není schopno přijímat stravu způsobem věku obvyklým, potřebuje speciální dietu. Žalobce neměl stanovenou žádnou dietu a rovněž nebylo zjištěno, že by žalobce nebyl schopen přijímat stravu způsobem jeho věku obvyklým. Žalobce přijímal kašovitou stravu a příkrmy a rovněž bral do právě ruky věci a vkládal si je do úst. Soud rovněž nepovažuje za nikterak výjimečné, pokud žalobce ve svém věku při pití bryndá. Skutečnost, že žalobce ve svém nízkém věku nezvládá jíst lžičkou není považováno za nezvládnutí uvedené základní životní potřeby ani dle přílohy uvedené instrukce č. 15/2016.
42. Soud podotýká, že pro posuzovanou věc je irrelevantní, jakým způsobem žalobce zvládal základní životní potřeby v době podání žaloby, neboť dle § 75 odst. 1 s. ř. s. při přezkumu soud vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.
43. Nutno dodat, že údaje uvedené v příloze k instrukci č. 15/2016 jsou pouze orientační. Nejedná se o závazný právní předpis s právní silou zákona, nařízení či vyhlášky, ale pouze o vnitřní předpis v rámci Ministerstva práce a sociálních věcí.
44. Soud s ohledem na § 10 zákona o sociálních službách konstatuje, že ze sociálního šetření ani z posudku posudkové komise nevyplývá, že by péče o nezletilého žalobce s ohledem na jeho základní životní potřebu stravování svým rozsahem, intenzitou a náročností podstatně přesahovala péči, kterou je třeba věnovat zdravým fyzickým osobám téhož věku. Ostatně ani žalobce v žalobě neuvedl, jaká konkrétní mimořádná péče mu musí být poskytována s ohledem na jím tvrzenou nezvládanou základní životní potřebu stravování. Soud neshledal za nepodložený závěr posudkové komise, že žalobce základní životní potřebu stravování zvládá a že žádné dítě ve věku 1 až 2 let není schopno jíst samostatně, v tomto věku jsou děti krmeny. Rozporovaný závěr posudkové komise není v rozporu ani s přílohou uvedené instrukce č. 15/2016. Soud opakuje, že nepochybně závažnost onemocnění, kterým žalobce trpí, avšak pro přiznání určitého stupně příspěvku na péči (uznání zvládání či

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

nezvládnání základní životní potřeby) je rozhodující funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat základní životní potřebu a z toho vyplývající mimořádnost poskytované péče, nikoliv diagnóza samotná. Soud proto uvedené námitce nepřisvědčil.

45. Žalobce namítal, že mu měla být za nezvládnutou uznána základní životní potřeba tělesné hygieny, neboť si nezvládá umýt ruce. Ze sociálního šetření vyplynulo, že žalobce vzhledem k jeho nízkému věku koupe jeho matka. V posudku posudková komise uvedla, že uvedenou základní životní potřebu neuznává za nezvládnutou, neboť žádné dítě ve věku žalobce samo nezvládá hygienu, mimořádnou péči v tomto věku nelze dle posudkové komise hodnotit.
46. Soud opětovně s ohledem na § 10 zákona o sociálních službách konstatuje, že ze sociálního šetření ani z posudku posudkové komise nevyplývá, že by péče o nezletilého žalobce s ohledem na jeho základní životní potřebu tělesné hygieny svým rozsahem, intenzitou a náročností podstatně přesahovala péči, kterou je třeba věnovat zdravým fyzickým osobám téhož věku. Ostatně ani žalobce v žalobě neuvedl, jaká konkrétní mimořádná péče mu musí být poskytována s ohledem na jím tvrzenou nezvládanou základní životní potřebu tělesné hygieny. Soud neshledal za neodůvodněný závěr posudkové komise, že žalobce základní životní potřebu tělesné hygieny zvládá, neboť ve věku žalobce tělesnou hygienu samostatně nezvládají ani zdravé děti, a tudíž je irelevantní tvrzení žalobce, že si nezvládá umýt ruce. Soud nezpochybňuje závažnost onemocnění, kterým žalobce trpí, avšak pro přiznání určitého stupně příspěvku na péči (uznání zvládnání či nezvládnání základní životní potřeby) je rozhodující funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat základní životní potřebu a z toho vyplývající mimořádnost poskytované péče, nikoliv diagnóza samotná. Soud proto uvedené námitce nepřisvědčil.
47. Soud podotýká, že nezpochybňuje dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav žalobce a z toho vyplývající každodenní potřebu nápomoci jiné fyzické osoby při zvládnání některých základních životních potřeb. Nicméně po prostudování správního spisu a provedeném jednání je nucen soud uzavřít, že žalobce nepotřebuje nápomoc jiné fyzické osoby v takovém rozsahu dle zákona o sociálních službách, který by v souhrnu odpovídal druhému nebo vyššímu stupni příspěvku na péči. Pokud bude žalobce v budoucím vývoji kvůli svému zdravotnímu stavu (opožděnému psychomotorickému vývoji) vyžadovat náročnější mimořádnou péči, může podat žádost o změnu výše příspěvku na péči.
48. Soud dle § 52 odst. 1 s. ř. s. nenechal pro soudní řízení zpracovat nový posudek posudkovou komisí ani vypracovat znalecký posudek stran zdravotního stavu žalobce, neboť shledal skutkový stav dostatečně zjištěný. Soud rovněž neprovedl dokazování správním spisem a napadeným rozhodnutím, které je obsahem správního spisu, neboť ve správním soudnictví se dokazování správním spisem zpravidla neprovádí. Soud neprovedl dokazování výsledkem žádného z účastníků, neboť žalobce měl příležitost vše soudu sdělit v žalobě či dalších podáních. Soud neprovedl dokazování propouštěcí zprávou ze dne 29. 2. 2024, neboť obsah této zprávy měla k dispozici posudková komise při vypracování podkladového posudku ze dne 25. 4. 2024. Soud neprovedl dokazování lékařskou zprávou genetické ambulance ze dne 30. 4. 2024, neboť žalobce neuvedl, jaké konkrétní skutečnosti z ní vyplývají, které nevzal žalovaný potažmo posudková komise v potaz, přičemž, jak uvedl soud výše, skutkový stav věci byl dostatečně zjištěn posudkem posudkové komise.

49. S ohledem na všechny výše uvedené skutečnosti soud uzavírá, že žádné ze žalobních tvrzení o pochybení žalovaného neshledal důvodným, a proto soud žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
50. Současně soud v souladu s § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobce neměl ve věci úspěch a žalovanému náklady řízení ve věcech sociální péče dle § 60 odst. 2 s. ř. s. nepřísluší.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ústí nad Labem 17. února 2025

JUDr. Jiří Derfl v. r.
samosoudce